

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

NGUYỄN VĂN TRƯỜNG

**QUẢN LÝ LỄ HỘI CHÙA DĨNH KẾ,
PHƯỜNG DĨNH KẾ, THÀNH PHỐ BẮC GIANG,
TỈNH BẮC GIANG**

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ

Chuyên ngành: Quản lý văn hóa

Mã số: 8319042

Hà Nội, 2019

**CÔNG TRÌNH ĐƯỢC HOÀN THÀNH TẠI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Đào Đăng Phụng

Phản biện 1: PGS.TS Trịnh Thị Minh Đức

Phản biện 2: TS. Đỗ Quang Minh

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn Thạc sĩ

Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương

Vào hồi... .. giờ... .. ngày 19 tháng 9 năm 2019

Có thể tìm đọc luận văn tại

Trung tâm Học liệu - Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương

I. Mở đầu

1. Lý do chọn đề tài

Lễ hội là một loại hình sinh hoạt văn hóa cộng đồng phổ biến và đậm đà bản sắc dân tộc, là tài sản vô giá trong kho tàng di sản văn hóa phi vật thể, làm giàu và phát huy giá trị nền văn hóa dân tộc.

Những năm qua khi đất nước chuyển mình mạnh mẽ trong tiến trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập kinh tế, quốc tế, đời sống vật chất và tinh thần của đại bộ phận nhân dân được nâng cao, do đó tham gia lễ hội đã trở thành một nhu cầu chính đáng, có ý nghĩa lớn.

Tuy nhiên, với nhiều phương thức tổ chức đa dạng lễ hội đã và đang đặt ra không ít những khó khăn, bất cập trong công tác quản lý.

Là một cán bộ công tác trong ngành văn hóa, tôi quan tâm tới hoạt động lễ hội diễn ra tại chùa Dĩnh Kế, cũng từ những tồn tại trong công tác quản lý lễ hội tại đây, tôi mạnh dạn lựa chọn đề tài: ***“Quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế, phường Dĩnh Kế, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang”*** làm đề tài luận văn tốt nghiệp cao học chuyên ngành Quản lý văn hóa khóa 2017 - 2019.

2. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở khái quát những vấn đề mang tính lý luận và pháp lý về quản lý lễ hội, luận văn đi sâu nghiên cứu đánh giá thực trạng hoạt động quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế, phường Dĩnh Kế, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang, từ đó đề xuất một số nhóm giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động quản lý lễ hội ở chùa Dĩnh Kế trong thời gian tới.

3. Nhiệm vụ nghiên cứu

Để thực hiện được mục đích trên đề tài cần thực hiện những nhiệm vụ sau:

- Nghiên cứu, tìm hiểu những vấn đề mang tính lý luận và pháp lý về

quản lý, quản lý lễ hội.

- Nghiên cứu, khảo sát, phân tích, đánh giá công tác tổ chức quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế, chỉ ra những kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân trong công tác quản lý lễ hội.

- Đề xuất một số nhóm giải pháp nâng cao chất lượng công tác quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế, phường Dĩnh Kế, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang trong thời gian tới.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài

Đối tượng nghiên cứu: Luận văn tập trung nghiên cứu về công tác quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế, phường Dĩnh Kế, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang.

Phạm vi nghiên cứu: Từ năm 2013 đến nay.

5. Phương pháp nghiên cứu

Luận văn đã sử dụng những phương pháp nghiên cứu khoa học cơ bản như:

- Phương pháp phân tích, tổng hợp, điền dã;
- Phương pháp tiếp cận liên ngành: Quản lý văn hóa, Văn hóa học, Sử học, Xã hội học, Dân tộc học...

II. Nội dung

Chương 1: KHÁI QUÁT CHUNG VỀ QUẢN LÝ LỄ HỘI VÀ LỄ HỘI CHÙA DĨNH KẾ, THÀNH PHỐ BẮC GIANG, TỈNH BẮC GIANG

1.1. Các khái niệm cơ bản

1.1.1. Lễ hội

Lễ hội là một trong những hiện tượng sinh hoạt văn hóa cổ truyền tiêu biểu của nhiều tộc người ở nước ta cũng như trên thế giới. Nó là tấm gương phản chiếu khá trung thực đời sống văn hóa của mỗi dân tộc

1.1.2. Lễ hội truyền thống

Lễ hội truyền thống (bao gồm cả lễ hội tại các di tích lịch sử - văn hóa, lễ hội dân gian) là hình thức sinh hoạt văn hóa cộng đồng được tổ chức theo nghi lễ truyền thống, nhằm đáp ứng nhu cầu tinh thần của nhân dân.

1.1.3. Quản lý

Quản lý là sự tác động có tổ chức, có hướng đích của chủ thể quản lý lên đối tượng và khách thể quản lý nhằm sử dụng có hiệu quả nhất các tiềm năng, các cơ hội của tổ chức để đạt được mục tiêu đặt ra trong điều kiện biến động của môi trường.

1.1.4. Quản lý lễ hội

Quản lý di sản nói chung, lễ hội nói riêng là công việc của Nhà nước được thực hiện thông qua việc ban hành, tổ chức thực hiện, kiểm tra và giám sát việc thực hiện các văn bản quy phạm pháp luật về lễ hội truyền thống nhằm mục đích bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa của lễ hội được cộng đồng coi trọng, đồng thời nhằm góp phần phát triển kinh tế, xã hội của từng địa phương nói riêng, cả nước nói chung .

1.2. Nội dung quản lý lễ hội

Trong phạm vi nghiên cứu của đề tài, luận văn tập trung đi sâu phân tích thực trạng quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế trên một số nội dung chính sau:

1. Chủ thể quản lý và cơ chế phối hợp;
2. Nguồn lực cơ sở vật chất và tài chính;
3. Các hoạt động quản lý lễ hội qua các nội dung: Triển khai thực hiện và ban hành văn bản quản lý lễ hội; Hoạt động chuẩn bị cho lễ hội; Tuyên truyền và quảng bá về lễ hội; Quản lý hoạt động dịch vụ, vệ sinh môi trường, an ninh trật tự trong lễ hội; Vai trò của cộng đồng trong quản lý, tổ chức lễ hội; Thanh tra, kiểm tra và thi đua khen thưởng.

1.3. Các văn bản quản lý

1.3.1. Văn bản của Trung ương

Kết luận số 51-KL/TW ngày 22/7/2009 của Bộ Chính trị (khoá X) về việc tiếp tục thực hiện Chỉ thị 27-CT/TW, ngày 12/01/1998 của Bộ Chính trị (khoá VIII) về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội;

Nghị định số 110/2018/NĐ-CP ngày 29/8/2018 của Chính phủ Quy định về quản lý và tổ chức lễ hội.

1.3.2. Văn bản của địa phương

Quyết định số 74/2013/QĐ-UBND ngày 15/3/2013 của Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Giang ban hành quy định “thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội và một số lễ nghi, sinh hoạt cộng đồng khác” trên địa bàn tỉnh Bắc Giang;

Chỉ thị số 05/CT-UBND ngày 10/4/2018 của UBND tỉnh Bắc Giang về việc chấn chỉnh thực hiện nghiêm túc các quy định của Đảng, Nhà nước, của tỉnh về việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội trên địa bàn tỉnh;

Công văn số 150/SVHTTDL-QLDSVH ngày 31/01/2019 về việc thực hiện Nghị định số 110/2018/NĐ-CP ngày 29/8/2018 của Chính phủ và chỉ đạo của Bộ VHTTDL về công tác quản lý và tổ chức lễ hội.

1.4. Khái quát địa danh và lễ hội chùa Dĩnh Kế

1.4.1. Phường Dĩnh Kế, thành phố Bắc Giang

Là địa phương nằm ven đô, phường Dĩnh Kế, thành phố Bắc Giang, tỉnh Bắc Giang có tốc độ đô thị hóa mạnh mẽ. Bước ngoặt lịch sử của tiến trình đô thị hóa là năm 2013, xã Dĩnh Kế được chuyển thành phường Dĩnh Kế, thuộc nội đô thành phố Bắc Giang.

1.4.2. Lễ hội chùa Dĩnh Kế

Lễ hội truyền thống chùa Dĩnh Kế về bản chất là lễ giỗ Tổ. Vị sư Tổ được nhắc đến có tên Trần Như – Tổ là người trụ trì và khai móng chùa Dĩnh Kế. Trải qua thời gian và sự biến thiên của lịch sử cùng những thay đổi về chính trị, xã hội mà từ một lễ giỗ Tổ đã phát triển thành một lễ hội truyền thống có quy mô trong vùng như ngày nay.

1.4.3. Những giá trị tiêu biểu của lễ hội chùa Dĩnh Kế

Lễ hội chùa Dĩnh Kế là một loại hình sinh hoạt văn hóa dân gian tổng hợp, vừa độc đáo, vừa phong phú. Có thể coi lễ hội này là hình ảnh thu nhỏ của nền văn hóa dân gian. Ở lễ hội này, những giá trị của lễ hội được thể hiện trên một số mặt sau:

- Giá trị lịch sử
- Giá trị văn hóa
- Giá trị giáo dục
- Giá trị cố kết cộng đồng và biểu dương sức mạnh của cộng đồng
- Giá trị tâm linh.

1.4.4. Vai trò của quản lý đối với lễ hội chùa Dĩnh Kế

Vai trò của công tác quản lý đối với hoạt động tổ chức lễ hội truyền thống chùa Dĩnh Kế được hiểu là công việc của nhà nước, được thực hiện thông qua việc ban hành quy chế, chính sách, tổ chức triển khai, kiểm tra và giám sát việc thực hiện các văn bản quy phạm pháp luật trong lĩnh vực quản lý lễ hội, đồng thời nhằm góp phần phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Tiểu kết

Trong chương 1, luận văn đã tập trung làm rõ một số khái niệm có liên quan đến đề tài như: Khái niệm lễ hội, lễ hội truyền thống, quản lý, quản lý lễ hội truyền thống, cơ sở pháp lý (gồm hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật ở Trung ương và địa phương), nội dung quản lý nhà nước về lễ hội... Từ đó

triển khai vận dụng vào đề tài luận văn là quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế. Bên cạnh những vấn đề lý luận, luận văn cũng đã khái quát về vùng đất Dĩnh Kế, di tích chùa Dĩnh Kế và lễ hội chùa Dĩnh Kế trên mọi phương diện.

Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ LỄ HỘI CHÙA DĨNH KẾ, THÀNH PHỐ BẮC GIANG, TỈNH BẮC GIANG

2.1. Chủ thể quản lý và cơ chế phối hợp

2.1.1. Phòng Văn hóa và Thông tin thành phố Bắc Giang

Phòng VH&TT thành phố Bắc Giang là cơ quan trực tiếp quản lý nhà nước về lễ hội truyền thống chùa Dĩnh Kế, thực hiện chức năng quản lý về mặt chuyên môn, hướng dẫn chuyên môn về công tác quản lý văn hóa từ Trung ương tới địa phương theo thẩm quyền. Hướng dẫn thi hành các văn bản luật, quyết định, chỉ thị,... theo đúng định hướng của Đảng, nhà nước và của Bộ VH&TTDL nhưng vẫn đảm bảo được nét văn hóa đặc trưng, thuần phong mỹ tục của địa phương.

2.1.2. Ban Văn hóa và Thông tin phường Dĩnh Kế

Ban VH&TT phường Dĩnh Kế là bộ phận tham mưu tổ chức quản lý và hướng dẫn hoạt động văn hoá thông tin trên địa bàn phường theo sự phân công chỉ đạo của cấp uỷ Đảng, chính quyền địa phương và của ngành dọc cấp trên là ngành Văn hoá, Thể thao và Du lịch.

Ban VH&TT phường Dĩnh Kế chịu sự quản lý trực tiếp của UBND phường Dĩnh Kế, có trách nhiệm trong các lĩnh vực văn hóa, xã hội, thông tin, thể dục, thể thao và chính sách tôn giáo ở địa phương.

2.1.3. Ban tổ chức lễ hội chùa Dĩnh Kế

Trong thời gian tổ chức lễ hội, Ban quản lý di tích phường Dĩnh Kế sẽ tiến hành thành lập Ban tổ chức lễ hội. Ban tổ chức lễ hội có trách nhiệm gửi văn bản thông báo đến UBND phường Dĩnh Kế trước ngày dự kiến tổ chức lễ

hội ít nhất 20 ngày. Nội dung văn bản thông báo tổ chức lễ hội cần nêu được: Tên lễ hội, sự cần thiết về việc tổ chức lễ hội; Thời gian, địa điểm, quy mô và các hoạt động của lễ hội; Dự kiến thành phần, số lượng khách mời; Dự kiến thành phần Ban tổ chức lễ hội; Phương án bảo đảm an ninh trật tự, an toàn xã hội, phòng chống cháy nổ, bảo vệ môi trường.

2.1.4. Sự trụ trì chùa Dĩnh Kế

Trong hoạt động tổ chức lễ hội tại chùa Dĩnh Kế, sư trụ trì là người có vai trò hướng dẫn các Phật tử, khách thập phương và nhân dân đi lễ chấp hành đúng nội quy, quy định của nhà chùa và thực hiện nghiêm các quy định của nhà nước về hoạt động tôn giáo. Đảm bảo thực hiện nếp sống văn minh, an ninh trật tự trong khuôn viên quản lý của chùa Dĩnh Kế; chịu trách nhiệm trông coi, bảo vệ các tài sản trong chùa, tạo điều kiện thuận lợi cho du khách đến tham quan, du lịch và nhân dân đến thực hiện hoạt động tôn giáo tại di tích; thực hiện quản lý và công khai nguồn tài chính; giữ vệ sinh chung trong và ngoài khuôn viên của chùa; có trách nhiệm báo cáo hoạt động và diễn biến bất thường xảy ra trong hoạt động tổ chức lễ hội tại chùa cho Ban Quản lý di tích chùa Dĩnh Kế để báo cáo lãnh đạo UBND nhân dân phường giải quyết.

2.1.5. Cộng đồng dân cư

Chủ thể của lễ hội truyền thống là cộng đồng làng xã. Không có một lễ hội nào lại không thuộc về cộng đồng bởi cộng đồng chính là chủ thể sáng tạo, hoạt động và hưởng thụ các giá trị văn hóa của lễ hội.

2.1.6. Cơ chế phối hợp

Trong hoạt động quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế có sự phối hợp chặt chẽ từ trên xuống. Sở VH,TT&DL trực tiếp chỉ đạo Phòng VH&TT thành phố hướng dẫn UBND phường Dĩnh Kế, Ban VH&TT của phường trong việc tổ chức và quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế. Tuy nhiên, mức độ tham gia của chính quyền chỉ

trên cơ sở quản lý về mặt hành chính nhà nước, pháp luật, định hướng, còn việc tổ chức cụ thể, tiến hành ra sao đều do cộng đồng dân cư địa phương tự chủ. Thông qua đó phát huy được tính chủ động, sáng tạo, tự nguyện của đông đảo người dân trong cộng đồng.

2.2. Nguồn lực cơ sở vật chất và tài chính

2.2.1. Cơ sở vật chất

Để một lễ hội diễn ra có hiệu quả thì cơ sở vật chất là một trong những yếu tố tiên quyết quyết định đến thành công của lễ hội. Trong lễ hội chùa Dĩnh Kế nguồn cơ sở vật chất được chuẩn bị chu đáo từ việc dọn dẹp đường làng ngõ xóm đến lau chùi hiện vật trong di tích.

2.2.2. Nguồn lực tài chính

Lễ hội là một sinh hoạt văn hóa cộng đồng thu hút sự tham gia đông đảo của nhân dân và du khách thập phương, và những đóng góp của họ là một phần quan trọng để lễ hội được tổ chức. Điều này cho thấy tiềm năng của cộng đồng là rất lớn và trong hoạt động xã hội hóa lễ hội cần quan tâm hơn đến việc huy động nguồn kinh phí từ nhân dân để tạo cơ sở vững chắc cho công tác tổ chức lễ hội được diễn ra thành công.

2.3. Các hoạt động quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế

2.3.1. Ban hành và thực hiện văn bản quản lý về lễ hội

Trong những năm qua, việc triển khai thực hiện và ban hành các văn bản đã đáp ứng kịp thời công tác quản lý và tổ chức lễ hội tại chùa Dĩnh Kế trong thời gian qua, nội dung các văn bản đã điều chỉnh các vấn đề hạn chế từ mùa lễ hội trước như: công tác an ninh trật tự; các hành vi phản cảm trong lễ hội; đổi tiền lẻ, đặt tiền lẻ, tiền giọt dầu không đúng quy định, khăn thuê, chèo kéo khách, rút quẻ thẻ... tăng cường công tác thực hiện nếp sống văn minh trong tổ chức lễ hội theo sự chỉ đạo của cấp trên.

2.3.2. Hoạt động chuẩn bị cho lễ hội

Cũng như các lễ hội khác, công tác tổ chức chuẩn bị cho lễ hội chùa Dĩnh Kế là khâu hết sức quan trọng. Đây không phải là việc làm của riêng một hay vài người mà phải được sự đồng tình, ủng hộ, giúp sức của cán bộ, lãnh đạo cơ quan nhà nước, cơ quan văn hóa, làng xã và toàn thể cộng đồng dân cư địa phương.

2.3.3. Tuyên truyền và quảng bá về lễ hội

Trong những năm trở lại đây, hoạt động tổ chức lễ hội chùa Dĩnh Kế đã dần đi vào nề nếp. Việc tuyên truyền, quảng bá hình ảnh về di tích và lễ hội chùa Dĩnh Kế được chú trọng, bước đầu đã thu được kết quả, qua đó góp phần giúp công tác quản lý và tổ chức lễ hội hàng năm đạt hiệu quả. Nghi thức tổ chức lễ, vị trí đặt và quản lý thùng công đức được thực hiện đúng quy định. Lễ hội đã phát huy được giá trị các di sản văn hóa vật thể và phi vật thể, tiềm năng và thế mạnh của địa phương, công tác tuyên truyền về giá trị của di tích, ý nghĩa của lễ hội cũng được quan tâm thực hiện xuyên suốt quá trình trước và trong lễ hội.

2.3.4. Quản lý hoạt động dịch vụ, vệ sinh môi trường, an ninh trật tự trong lễ hội

2.3.4.1. Hoạt động dịch vụ

Trong mùa lễ hội xuân Kỷ Hợi 2019, Ban tổ chức lễ hội chùa Dĩnh Kế đã sớm ban hành quy chế về quản lý hoạt động kinh doanh, dịch vụ bán hàng cho các đơn vị, cá nhân ký cam kết khi kinh doanh. Các cơ sở kinh doanh hàng lưu niệm, hàng bán đồ chơi trẻ em phải cam kết bán hàng có nguồn gốc rõ ràng.

2.3.4.2. Công tác an ninh trật tự trong lễ hội

Nhằm đảm bảo giữ gìn an ninh trật tự cho các hoạt động văn hóa diễn ra trong lễ hội, đảm bảo an toàn cho nhân dân và du khách thập phương đến dự hội, UBND phường Dĩnh Kế, Ban tổ chức lễ hội đã phối hợp với lực lượng công an phường xây dựng phương án triển khai lực lượng bảo vệ để đảm bảo cho lễ hội diễn ra an toàn, thành công, như huy động lực lượng cảnh sát giao thông, trật tự, lực lượng an ninh... đẩy mạnh kiểm tra, kiểm soát, kịp thời phòng ngừa, phát hiện, đấu tranh với các hành vi vi phạm pháp luật, gây ảnh hưởng đến an ninh trật tự trong lễ hội.

2.3.4.3. Công tác vệ sinh môi trường

Cùng với việc đảm bảo an ninh trật tự, công tác vệ sinh môi trường cũng được chính quyền phường Dĩnh Kế và Ban tổ chức lễ hội rất quan tâm nhằm để lại ấn tượng tốt trong lòng du khách, đồng thời, góp phần đẩy mạnh phát triển du lịch của địa phương.

2.3.5. Sự tham gia quản lý của cộng đồng

Vai trò của cộng đồng và sự tham gia quản lý, tổ chức lễ hội được thể hiện rõ nét thông qua các hoạt động trong lễ hội, đồng thời có sự kết hợp chặt chẽ với sự quản lý của nhà nước. UBND phường Dĩnh Kế đã xây dựng một bản hương ước chung, quy định việc giữ gìn, phát huy các giá trị văn hóa và phong tục cổ truyền, thành lập Ban Văn hóa - xã hội bảo vệ các di sản trên địa bàn phường, trong đó có lễ hội chùa Dĩnh Kế với tinh thần ý thức và trách nhiệm cao của cả cộng đồng.

2.3.6. Thanh tra, kiểm tra và thi đua khen thưởng

Để nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của nhân dân cũng như thực hiện nghiêm túc những quy định trong tổ chức lễ hội mà các cơ quan có thẩm quyền đã ban hành, Ban chỉ đạo lễ hội đã đề nghị UBND phường Dĩnh Kế ra quyết định thành lập đoàn kiểm tra liên ngành của phường để tiến hành công

tác kiểm tra, giám sát hoạt động tổ chức lễ hội tại chùa Dĩnh Kế.

2.4. Đánh giá công tác quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế

2.4.1. Ưu điểm

Nhìn chung, công tác quản lý, tổ chức lễ hội năm 2018 trên địa bàn phường Dĩnh Kế đã có nhiều chuyển biến tích cực, từng bước đi vào nề nếp, được thể hiện trên các mặt: Lễ hội chùa Dĩnh Kế là lễ hội truyền thống được tổ chức hàng năm; Các cơ quan quản lý nhà nước về lễ hội rất quan tâm và luôn tăng cường ban hành các văn bản về quản lý và tổ chức lễ hội; Hoạt động lễ hội đã góp phần quảng bá hình ảnh, các giá trị văn hóa của địa phương Dĩnh Kế nói chung, di tích và lễ hội chùa Dĩnh Kế nói riêng khơi dậy lòng tự hào dân tộc, lòng yêu quê hương, đạo lý uống nước nhớ nguồn, tinh thần tương thân tương ái, gắn bó đoàn kết cộng đồng cho các thế hệ cộng đồng dân cư địa phương nơi đây.

2.4.2. Hạn chế

Trong công tác quản lý và tổ chức lễ hội chùa Dĩnh Kế mặc dù đã đạt được những kết quả đáng ghi nhận, nhưng bên cạnh đó hoạt động này vẫn tồn tại một số hạn chế cần khắc phục trong tương lai.

Tiểu kết

Trong chương 2 học viên đi sâu vào nghiên cứu, tìm hiểu thực trạng công tác quản lý và tổ chức lễ hội chùa Dĩnh Kế, tập trung vào một số vấn đề cơ bản: Chủ thể quản lý và cơ chế phối hợp; các hoạt động quản lý của cơ quan có thẩm quyền về quản lý lễ hội như: Triển khai thực hiện và ban hành văn bản quản lý nhà nước về lễ hội; Tuyên truyền và quảng bá về lễ hội; Quản lý các nguồn lực trong lễ hội; Quản lý các hoạt động dịch vụ, vệ sinh môi

trường, an ninh trật tự trong lễ hội; Kiểm tra, giám sát hoạt động tổ chức lễ hội; Công tác phối kết hợp giữa các ngành, các cấp trong quản lý lễ hội; Vai trò của cộng đồng trong quản lý, tổ chức lễ hội. Thông qua việc phân tích thực trạng quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế, học viên nêu ra những kết quả đã đạt được và mặt hạn chế, bất cập trong hoạt động quản lý này.

Chương 3: GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ LỄ HỘI CHÙA DĨNH KẾ, THÀNH PHỐ BẮC GIANG, TỈNH BẮC GIANG

3.1. Những yếu tố tác động đến quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế

3.1.1. Thuận lợi

Luật Di sản văn hóa ra đời đã tạo hành lang pháp lý cho việc quản lý và tổ chức lễ hội được chặt chẽ, khoa học hơn.

Đảng ủy, Hội đồng nhân dân, UBND phường Dĩnh Kế đã triển khai làm tốt công tác tổ chức và khôi phục các lễ hội truyền thống trên địa bàn phường, góp phần tạo nên một nét văn hóa đặc trưng của địa danh vùng Kế

Sự ổn định về an ninh trật tự, sự thành công từng bước trong xóa đói, giảm nghèo, cải thiện chất lượng cuộc sống đã tạo điều kiện tốt hơn về môi trường xã hội cũng như vật chất cho việc tổ chức lễ hội.

3.1.2 . Khó khăn

Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật của Nhà nước về công tác quản lý và tổ chức lễ hội chưa có sự nhất quán;

Trình độ chuyên môn nghiệp vụ về quản lý văn hóa của cán bộ văn hóa cơ sở còn thiếu và yếu;

Ý thức của người dân khi tham gia lễ hội còn hạn chế.

3.2. Định hướng

3.2.1 Định hướng chung trong quản lý lễ hội

Tiếp tục thực hiện một số văn bản của Đảng và nhà nước đã ban hành về quản lý lễ hội;

Chấn chỉnh, có biện pháp xử lý các vi phạm trong công tác quản lý, tổ chức lễ hội;

Quán triệt cán bộ, công chức, viên chức, người lao động thực hiện nghiêm kỷ cương, kỷ luật hành chính, kỷ luật lao động, tuyệt đối không đi lễ hội trong giờ hành chính, không dùng xe công và các phương tiện công (hoặc thuê khoán phương tiện) tham gia lễ hội trong giờ hành chính (trừ trường hợp thuộc thành phần tham gia tổ chức lễ hội do cơ quan, tổ chức lễ hội mời; được giao thực thi nhiệm vụ).

3.2.2. Định hướng của UBND tỉnh Bắc Giang và UBND thành phố Bắc Giang

UBND tỉnh Bắc Giang đã ban hành một số văn bản thể hiện tính định hướng trong công tác tổ chức và quản lý lễ hội như: Quyết định số 74/2013/QĐ-UBND ngày 15/3/2013; Chỉ thị số 05/CT-UBND ngày 10/4/2018; Công văn số 554/UBND-NC ngày 22/02/2019.

3.3. Đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế

3.3.1. Nhóm giải pháp đối với chủ thể quản lý

3.3.1.1. Giải pháp đổi mới phương thức quản lý lễ hội

Công tác tổ chức bộ máy quản lý trong lễ hội chùa Dĩnh Kế là một trong những yếu tố quan trọng và cơ bản quyết định tới hiệu quả trong việc phát huy những giá trị của lễ hội này.

Trước hết, cần có sự phân cấp lại trong công tác quản lý và tổ chức lễ hội chùa Dĩnh Kế, lễ hội này cần phải được đặt dưới sự quản lý của cơ quan

chuyên môn với đội ngũ cán bộ chuyên trách có khả năng xử lý công việc một cách khoa học, chuyên nghiệp, hiệu quả.

Thứ hai, trong khi chờ sự thay đổi cơ bản về bộ máy quản lý, Ban quản lý di tích phường Dĩnh Kế cần có sự phân công công việc cụ thể, có thể chia thành các tổ để dễ dàng trong việc giám sát công việc, tuy nhiên cần đảm bảo mỗi thành viên cần phải có ý thức đối với công việc và tự chịu trách nhiệm với nhiệm vụ mà mình được phân công.

3.3.1.2. Đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao nhận thức nguồn nhân lực quản lý lễ hội

Tăng cường cán bộ văn hóa được đào tạo về chuyên ngành quản lý di tích, lễ hội cho cấp cơ sở nhằm đáp ứng được công tác tổ chức, quản lý lễ hội ngày một hiệu quả hơn;

Xây dựng, bồi dưỡng, đào tạo đội ngũ cán bộ quản lý nhà nước và chuyên môn nghiệp vụ;

Thường xuyên cử cán bộ văn hóa - xã hội đi dự các lớp tập huấn nhằm bổ sung kiến thức về chuyên môn nghiệp vụ, về kỹ năng điều hành, quản lý và tổ chức lễ hội;

Cần tập huấn các nguyên tắc, quy chế, kiến thức chuyên môn về quản lý lễ hội cho cán bộ chuyên trách ban văn hóa – xã hội, cán bộ đoàn thể;

Nâng cao nhận thức của cán bộ văn hóa - xã hội ở cơ sở để đáp ứng với yêu cầu nhiệm vụ công tác trong tình hình hiện nay.

3.3.1.3. Tăng cường sự phối hợp liên ngành

Trong thời gian tới, cần tăng cường chặt chẽ hơn, nhuần nhuyễn hơn sự phối hợp giữa các bên liên quan trong công tác quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế như: Công an phường, đội quản lý trật tự đô thị phường, đội thanh tra môi

trường, thanh tra văn hóa... nhằm xử lý kịp thời các hành vi vi phạm pháp luật trong lễ hội.

3.3.2. Nhóm giải pháp về cơ sở vật chất và nguồn lực

3.3.2.1. Nâng cấp hệ thống cơ sở vật chất phục vụ lễ hội

Cần đầu tư tôn tạo các hạng mục công trình trong di tích nơi diễn ra các hoạt động trong lễ hội, sử dụng có hiệu quả tiền công đức vào việc trùng tu, tôn tạo di tích nhằm đáp ứng nhu cầu của đông đảo quần chúng nhân dân và du khách thập phương khi tham gia vào các hoạt động trong lễ hội.

Cần quan tâm chú trọng tới hệ thống nước sạch, điện chiếu sáng, nhà khách, khu vệ sinh công cộng... nếu chưa đáp ứng được thì cần có kế hoạch bổ sung ngay bởi đây là những nhu cầu thiết yếu nhất của du khách khi tới lễ hội.

Bố trí khu vực bán hàng của các hộ kinh doanh một cách khoa học, hợp lý trong đó ưu tiên những gian hàng bán và giới thiệu đặc sản của địa phương như bánh đa Kê, mì gạo, các sản phẩm, vật dụng được làm từ nghề truyền thống của địa phương.

Có kế hoạch phối kết hợp với các ngành chức năng để đảm bảo y tế, chăm sóc sức khỏe cho nhân dân và du khách trong lễ hội.

3.3.2.2. Huy động các nguồn lực tài chính phục vụ cho hoạt động tổ chức và quản lý lễ hội

Xã hội hóa là hoạt động huy động sức dân từ những nguồn lực sẵn có, tận dụng nó để quay lại phục vụ cho nhân dân tốt hơn.

Nhà nước cần có chính sách khuyến khích, tạo điều kiện cho các tổ chức, cá nhân có điều kiện tham gia tổ chức lễ hội ở cơ sở theo quy định của pháp luật. Công đức tu bổ tôn tạo di tích. Chuyên giao công nghệ thực hiện lễ hội, đồ tế tự, đồ rước, quần áo tế lễ, trang thiết bị phục vụ lễ hội. Huy động sức dân tham gia xây dựng đường giao thông, bến bãi giữ xe; Lập quỹ hỗ trợ quản

lý lễ hội, quỹ bảo tồn, phục dựng trò chơi dân gian, diễn xướng dân gian... quỹ bảo vệ an ninh, xây dựng đội tể.

3.3.3. Nhóm giải pháp hoạt động quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế

3.3.3.1. Bổ sung, hoàn thiện các văn bản, quy định về tổ chức quản lý lễ hội

Trên thực tế, mặc dù hệ thống văn bản pháp lý về quản lý và tổ chức lễ hội đã được Đảng và nhà nước ban hành và điều chỉnh qua từng giai đoạn nhưng các văn bản quy định, hướng dẫn về tổ chức và quản lý lễ hội ở nước ta vẫn chưa thực sự đầy đủ. Vì vậy, vấn đề cấp thiết hiện nay là nhà nước cần sớm ban hành văn bản quy định thống nhất hoạt động này để tình hình quản lý và tổ chức lễ hội sớm đi vào nề nếp.

Để lễ hội diễn ra trang trọng, lành mạnh, tiết kiệm nhưng vẫn vui tươi, đạt kết quả, chính quyền phường Dĩnh Kế cần có văn bản chỉ đạo các tổ dân phố trên địa bàn thực hiện nghiêm quy định về văn minh, tiết kiệm trong tổ chức lễ hội của Chính phủ và UBND tỉnh Bắc Giang.

Cần đưa ra văn bản quy định về nội dung quản lý tiền, hiện vật công đức để địa phương có căn cứ thực hiện

Thực hiện tốt việc phân cấp trong quản lý và tổ chức lễ hội, nêu cao vai trò trách nhiệm của chính quyền các cấp, các ngành; trách nhiệm của Ban tổ chức lễ hội, cộng đồng địa phương.

3.3.3.2. Đa dạng hóa các phương thức tổ chức hoạt động trong lễ hội

Chính quyền địa phương phục hồi lại các hoạt động văn hóa dân gian, văn hóa nghệ thuật, các trò chơi dân gian, cần nghiên cứu để có thể lại đưa chúng vào trong lễ hội để khắc họa thêm nét đẹp văn hóa đặc trưng của lễ hội.

Phục hồi đầy đủ các nghi lễ cũng như diễn trình của lễ rước, các trò dân chơi dân gian.

3.3.3.3. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức của nhân dân về giá trị của lễ hội

UBND phường Dĩnh Kế cần tập trung đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến và tổ chức thực hiện nghiêm các văn bản quản lý của nhà nước như: Chỉ thị số 05/CT-TTg ngày 09/02/2018 của Thủ tướng Chính phủ; Quyết định số 74/2013/QĐ-UBND ngày 15/3/2013 của UBND tỉnh Bắc Giang.

Ngành văn hóa và địa phương cần chú trọng công tác tuyên truyền để người dân hiểu rõ những giá trị văn hóa, lịch sử của lễ hội, trân trọng và tích cực chủ động phát huy các giá trị đó trong đời sống cộng đồng.

Ủy ban MTTQ phường Dĩnh Kế và các tổ chức thành viên cần tăng cường tuyên truyền, vận động đoàn viên, hội viên và nhân dân trên địa bàn phường tích cực thực hiện các quy định của Đảng và Nhà nước về nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang.

Quán triệt cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức sinh sống trên địa bàn phường chấp hành kỷ luật, kỷ cương, thực hành tiết kiệm, chống lãng phí, chống phô trương, hình thức trong thực hiện việc cưới, việc tang, lễ hội.

Để tăng cường quản lý các lễ hội, Ban Văn hóa - xã hội phường Dĩnh Kế đã đề nghị UBND phường chỉ đạo các tổ dân phố đẩy mạnh hơn nữa công tác tuyên truyền, hướng dẫn nhân dân và du khách thực hiện nếp sống văn minh nơi thờ tự, các điểm lễ hội trên địa bàn.

Chính quyền phường Dĩnh Kế, Ban quản lý di tích, Ban tổ chức lễ hội cũng cần tăng cường thuyết phục, vận động người dân thực hiện nếp sống văn minh nơi diễn ra lễ hội.

3.3.3.4. Nâng cao chất lượng các hoạt động dịch vụ, vệ sinh môi trường, an ninh trật tự tại lễ hội

Khu vực nội tự: gồm khu vực tế lễ, dâng hương, chỉ cho phép các hoạt động dịch vụ: viết sớ, đồ lưu niệm đặc trưng của di tích, lễ hội (sưu tập, chuyên đề sách, ảnh di tích danh thắng, triển lãm nhỏ, tuyên truyền cho di tích, lễ hội...).

Khu vực không gian của hội: là khu vực bên ngoài cổng chùa, đây là nơi tổ chức các hoạt động dịch vụ phục vụ nhu cầu ăn uống, giải khát, bán đồ lễ, văn hóa phẩm, quà lưu niệm, các dịch vụ chụp ảnh (in, tráng phim ảnh, vật liệu phim, băng hình...). Do vậy UBND phường Dĩnh Kế cần phải tổ chức tiến hành bóc thăm một cách công khai để phân lô bán hàng và kinh doanh dịch vụ. Cần tạo điều kiện cho nhân dân tăng thu nhập kinh tế song phải nghiêm chỉnh chấp hành những quy định mà Ban tổ chức lễ hội đặt ra. Đồng thời tăng cường quản lý các hoạt động kinh doanh dịch vụ tại lễ hội, quy định sản phẩm, hàng hóa được phép bán tại khu vực này.

Ban tổ chức cần tuyên truyền để nâng cao công tác bảo vệ an toàn tài sản cho du khách, cảnh quan và hiện vật trong di tích.

Phải có biện pháp ngăn ngừa và phòng chống các hoạt động gây ô nhiễm môi trường, xâm hại đến di tích.

3.3.3.5. Nâng cao vai trò của cộng đồng trong quản lý, tổ chức lễ hội

Đối với lễ hội chùa Dĩnh Kế, cộng đồng đóng vai trò là chủ thể hoạt động diễn ra trong lễ hội, tuy nhiên, đã có sự chỉ đạo, định hướng và tham gia của chính quyền nhà nước mà cụ thể là UBND phường Dĩnh Kế và Phòng VH TT thành phố Bắc Giang. Kinh phí tổ chức lễ hội cũng được nhà nước hỗ trợ một phần.

Nâng cao ý thức của cộng đồng trong việc quản lý và tổ chức lễ hội, thể hiện lòng tự hào đối với lễ hội ở địa phương và ý thức tham gia vào bảo tồn lễ hội, gìn giữ những giá trị văn hóa, những thực hành nghi lễ tốt đẹp gắn với lễ

hội trên quê hương mình.

Nên trao trả vai trò tự quản lễ hội cho cộng đồng. Nhà nước chỉ làm công tác quản lý về mặt hành chính, pháp luật, còn việc quản lý nhân lực, vật lực, tài lực thì nên để cộng đồng tự quản.

Cũng cần phát huy vai trò của những bậc cao niên trong làng và cộng đồng dân cư địa phương.

3.3.3.6. Đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra và thi đua khen thưởng

Tăng cường kiểm tra việc thực hiện pháp luật về di sản văn hóa, quản lý và tổ chức lễ hội;

Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra trước, trong và sau khi tổ chức lễ hội, kịp thời ngăn chặn và xử lý nghiêm các vi phạm, đặc biệt là các hành vi lợi dụng di tích, lễ hội để trục lợi, kích động bạo lực, lưu hành, kinh doanh văn hóa phẩm trái phép và các hành vi vi phạm pháp luật khác;

Nâng cao vai trò của chính quyền địa phương và Ban tổ chức lễ hội trong việc vận động, tuyên truyền, hướng dẫn nhân dân mặc trang phục lịch sự khi đến lễ hội, tham gia hành lễ đúng với nghi thức của nhà chùa;

Tăng cường sự phối hợp giữa các ngành, các cấp về quản lý lễ hội.

UBND phường Đinh Ké cũng cần có những hình thức khen thưởng kịp thời và thỏa đáng cho tổ chức, cá nhân có thành tích tích cực trong công tác quản lý tổ chức lễ hội chùa Đinh Ké.

Các cơ quan chức năng cũng tăng cường công tác phối kết hợp trong việc kiểm tra, giám sát, phát hiện và xử lý kịp thời các hành vi vi phạm trong khâu tổ chức, quản lý lễ hội ở địa phương.

Ban quản lý di tích địa phương cần quán triệt, nêu quy định tuyệt đối không tiếp nhận linh vật ngoại lai, hiện vật lạ không phù hợp với thuần phong mỹ tục của Việt Nam vào di tích, đảm bảo tính nguyên trạng của di tích theo

đúng Luật Di sản văn hóa và các văn bản hướng dẫn thi hành.

Tiểu kết

Trong chương 3, để khắc phục những hạn chế và phát huy được thế mạnh trong công tác quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế, đồng thời có định hướng hiệu quả học viên đã đưa ra một số nhóm giải pháp: Nhóm giải pháp về cơ sở vật chất và nguồn lực; nhóm giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý tại lễ hội chùa Dĩnh Kế... nhằm góp phần giải quyết và khắc phục những tồn tại nói trên trong mùa lễ hội tiếp theo.

KẾT LUẬN

Trong thời gian qua, hoạt động quản lý và tổ chức lễ hội chùa Dĩnh Kế đã đạt được những kết quả đáng ghi nhận. Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu vẫn tồn tại một số hạn chế về công tác quản lý và tổ chức lễ hội. Trên cơ sở nghiên cứu, phân tích, khảo sát thực tế về thực trạng công tác quản lý và tổ chức lễ hội chùa Dĩnh Kế, phường Dĩnh Kế từ năm 2013 đến nay học viên đã đưa ra ba nhóm giải pháp nhằm khắc phục những tồn tại trong hoạt động quản lý lễ hội chùa Dĩnh Kế nhằm phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội ở địa phương.